# "גניבה לשמה"

גניבת ספר התורה היחידי מהעיירה זעזעה את חברי הקהילה ואפילו את אלו המפטפטים בשעת קריאת התורה מתחילתה ועד סופה ומהדרין בכך אף בשעת ההפטרה.

שני חברי קהילה באו לפני בית הדין המקומי באומרם שהם ראו את פלוני בשעת הגניבה והם יכולים להעיד על כך. ואף שאין דנין דיני קנסות בזמן הזה ובית הדין לא יוכל לחייבו לשלם כפל כדין גנב, נוכל לחייבו להשיב את הספר או את ערכו (ועיין שו"ע חו"מ סימן א' סעיף א',ג').

פלוני שנחשד כגנב הגיע מעצמו לבית הדין וטען שהן הדיינים והן העדים פסולים לדין כיון שהם נוגעים בדבר, והלכה מפורשת היא: "בני העיר שנגנב ספר תורה שלהם, הואיל ולשמיעה הוא עשוי, שאי אפשר לאדם לסלק עצמו ממנו, אין דנין בדייני אותה העיר, ואין מביאים ראיה מאנשי אותה העיר (חו"מ ל"ז י"ט, אא"כ יש ספר תורה אחר בבית הכנסת שממנו יכולים לשמוע הקריאה – רמ"א שם) !

היו שאמרו שכיום המנהג הוא שקיבלו עליהם בכל תפוצות ישראל שבני העיר יכולים להעיד (ערוה"ש ל"ז כ"ב), אולם כיון שהתברר שהגנב איננו בן העיר, בפשטות לא תועיל קבלתם עבור מי אינו תושב העיר[1].

העדים טענו, שגם אם הדיינים פסולים כיון שהם שומעים את קריאת התורה, הם עצמם (העדים) כשרים !

וכל כך למה ? מפני הם מ'המפטפטים' בשעת קריאת התורה, שאמנם יש להם הנאה מהקריאה כיון שנותנת להם זמן לדבר, אבל משמיעה ישירה של הקריאה הם לא נהנים ויכולים הם לסלק עצמם מהשותפות שלהם בספר התורה (ששייך לבני העיר) ולהעיד בפני בית דין בעיר אחרת !

הגנב טען ש"אין אדם משים עצמו רשע" לומר שהוא מפטפט בקריאת התורה ואי אפשר לקבל את דבריהם[2], אם לא יעידו עליהם שני עדים כשרים, אבל זה בלתי אפשרי, שהרי השאר שומעים את הקריאה ונמצא שהם "נוגעים" בעקיפין ונפסלים לעדות[3].

הוצע, שפטפטנים אחרים יעידו על אותם שני עדים שהם פטפטנים, אולם לא נמצאו עוד שני מפטפטים כה מהודרים שכלל לא מקשיבים לקריאה...

למחרת היום הגנב התייצב בפני הדיינים וספר התורה בידו והוא הניחו בפניהם.

לפליאת הדיינים הוא טען שהוא גנב את הספר כדי "לאפרושי מאיסורא", והיינו כיון שרבו המפטפטים ואין עשרה שמקשיבים לברכות ולקריאה, אין היתר לקרוא בתורה באופן זה (עיין משנ"ב קמ"ו ס"ק ח' ביאוה"ל רפ"ה, ה' ד"ה "בשעת"), וזאת בנוסף לעצם האיסור לדבר משנפתח ספר התורה (סוטה לט.).

הדיינים הקשו: "לשיטתך, מדוע אתה מחזיר את הספר ?

הלה השיב שהתעורר לו ספק האם "אפרושי מאיסורא" שכזה מוטל על כל אדם או רק על בית הדין ולכן הוא מעביר להם את האחריות.

בשבת שלאחר מכן הקריאה התנהלה בשקט מופלא, הספק היחיד היה אילו הגנב (שהוא מעיר אחרת) היה בבית הכנסת, האם היה זכאי לעליה לתורה מדין "מפרסמין עושי מצוה..." !?

[1] אא"כ נאמר שגם בעירו של הגנב קיבלו שיועיל וכו', וע"ע פת"ש ס"ק י"א בשיטת הרא"ם.

[2] אכמ"ל האם גם לגבי דין זה נאמר אין אדם משים עצמו רשע.

[3] יל"ע האם הנאה עקיפה שכזו פוסלת לעדות

אי"ה מתחיל לקרוא בספר תורה חדש בשבת הבאה / קהילת יבנה מבקשת לקבל תרומות לכיסוי ההוצאות

[בחר בתאריך]